

A RÉSZES ESET - DER DATIV

Mi a Dativ/részes eset?

Részes esetben a mondatban mindig az a főnév kerül, aki vagy ami valamit kap. Ezen kívül bizonyos igék és elöljárók után a jelentésüktől függetlenül is részes esetet /Dativot használunk.

Használata

1. Valakinek a részére küldök, adok, viszek, stb., valamit

Tehát **aki kap valamit, az mindig részes esetben**, azaz németül: Dativ-ba kerül.

Példák magyarul:

- **Adok** anyukámnak egy puszit.
- **Elviszem** neked a könyveket.
- **Küldök** az unokatestvéremnek egy csomagot.

Németül:

- **Ich gebe** meiner Mutter einen Kuss.
- **Ich bringe** dir die Bücher.
- **Ich schicke** meinem Cousin ein Paket.

2. Bizonyos igék után kötelező ezt az esetet használni!

Ezekben az esetekben gyakran előfordul, hogy mi a magyar nyelvben ezt másképpen fordítjuk. Ezért ezeknél az igéknél nem hagyatkozhatunk a mi logikánkra. Amikor megismerkedünk az igével, rögtön meg kell hozzá tanulni a „vonzatát”, ebben az esetben azt, hogy az ige után a főnév Dativ-ba kerül.

Példák:

- Das Auto **gehört** meinem Vater. Az autó az apukámhoz tartozik.
- Ich **vertraue** meinem Chef. Megbízom a főnökömben.
- Die Schüler **hören** der Lehrerin zu. A tanulók hallgatnak a tanárnőre.

3. Bizonyos elöljárók után

aus + D	-ból, -ből	nach + D	valami után
bei + D	-nál, -nél,	seit + D	... óta
gegenüber + D	valamivel szemben	von + D	-tól, -től
mit + D	-val, -vel	zu + D	-hoz, -hez, -höz

Ezek az elöljárók MINDIG **részes esettel állnak**.

Ilyenkor mindegy, hogy az elöljáró milyen jelentéssel bír, annak semmi köze az alkalmazott esethez. **Az elöljáró maga határozza meg, hogy utána milyen esetben kell, hogy álljon a főnév.**

Példák:

- Sie kommt **aus der Schule**. Az iskolából jön.
- Mein Mann ist jetzt **beim Arzt**. A férjem most az orvosnál van.
- Ich fahre **mit den Freunden** in Urlaub. A barátokkal utazom szabadságra.
- Das Bild habe ich **von meiner Freundin** bekommen. A képet a barátnőmtől kaptam.
- Wir fahren am Wochenende **zu meinen Eltern**. A hétvégén a szüleimhez utazunk.

Dativ - ragozás

Figyelem! Dativ-ban/Részes esetben is a névelőt ragozzuk!

Kivétel: a többes szám!

	Nominativ	Dativ
Hímnem (Maskulin)	der Mann ein Mann mein Mann kein Mann	dem Mann einem Mann meinem Mann keinem Mann
Nőnem (Feminin)	die Frau eine Frau meine Frau keine Frau	der Frau einer Frau meiner Frau keiner Frau

Semlegesnem (Neutral)	das Kind ein Kind mein Kind kein Kind	dem Kind einem Kind meinem Kind keinem Kind
Többes szám (Plural)	die Eltern ---- Eltern meine Eltern keine Eltern die Kinder --- Kinder meine Kinder keine Kinder	den Eltern ---- Eltern meinen Eltern keinen Eltern den Kindern ----- Kindern meinen Kindern keinen Kindern

Ha a főnév többes száma nem „s” -re vagy „n”-re végződik, a többes szám részes esetben a főnév is kap egy „n” végződést.

- die Kinder - den Kindern
- die Männer - den Männern
- die Lehrer - den Lehrern
- die Frauen - den Frauen - nincs további „n”
- die Omas - den Omas – nincs további „n”

A személyes névmások részes esetben

Nom.	ich	du	er	sie	es	wir	ihr	sie	Sie
Dativ	mir	dir	ihm	ihr	ihm	uns	euch	ihnen	Ihnen

Példamondatok:

1. Valakinek a részére: -nak, -nek,

- Der Mann **gibt der Frau** die Blumen. A férfi virágot ad a **nőnek**.
- **Zeigst** du **mir** die neuen Fotos? Megmutatod **nekem** az új fotókat?
- Der Vater **gibt dem Kind** Taschengeld. Az apuka zsebpénzt ad a **gyereknek**.

- Ich **schenke meiner Schwester** einen Hund. Ajándékozok a **lánytestvéremnek** egy kutyát.
- Wir **kaufen den Kindern** Fahrräder. Veszünk a **gyerekeknek** biciklit.
- Er **hilft ihr**. Ő segít **neki**.
- Ich muss **meinem Chef** antworten. Válaszolnom kell a **főnökömnek**.

2. Igék Dativ vonzattal

- Die Jacke **gehört meiner Tochter**. A dzseki a lányomé.
- Wo **tut** es **dir weh**? Hol fáj (neked)?
- **Hör deinem Vater zu!** Figyelj apukádra! (Hallgasd meg)
- **Vertraust** du **deinem Freund**? Megbízol a barátodban?
- Der Mitarbeiter **widerspricht dem Chef**. A dolgozó ellentmond a főnöknek.

3. Elöljárókkal

- Die Kinder kommen **aus der Schule**. A gyerekek az iskolából jönnek.
- Was machen wir **nach dem Unterricht**? Mit csinálunk a tanítás után?
- In Ferien war ich früher immer **bei meiner Oma**. A szünetben korábban mindig a nagymamámnál voltam.

A Dativ helye a mondatban

A Dativban álló főnév a mondatban mindig megelőzi a tárgyat! Magyarra lefordítva: valaki kap valamit, vagy valakinek adok valamit. Tehát elől áll, hogy kinek, utána következik, hogy mit.

Figyelem! Ez a sorrend megváltozhat, amennyiben az egyik főnevet egy névmás helyettesíti! Erre egy másik leckében térünk ki az A2 szinten.

Példák:

- Peter **schenkt seiner Freundin** eine Kette. Péter ajándékozik a barátnőjének egy láncot.
- Ich **gebe dem Mann** das Buch. Odaadom a férfinak a könyvet.
- Ich **kann meinem Mann** den Seitensprung nicht **verzeihen**. Nem tudom a férjemnek a félrelépést megbocsátani.
- Sie **schreibt ihrer Freundin** eine Nachricht. Ír a barátnőjének egy üzenetet.

Kérdés

Kérdőszava: „**Wem?**“ – Kinek?

Példa:

Der Mann **gibt der Frau** die Blumen. – der Frau -> a nőnek

Kérdőszó: **kinek?** > **Wem?** -> **Wem gibt** der Mann die Blumen?

Wir fahren **zu meiner Oma**. – zu meiner Oma -> a nagymamához

Kérdőszó (élőlény): kihez? /hová? -> **Zu wem** fahrt ihr? / **Wohin** fahrt ihr?

Wir fahren **zum Konzert**. – zum Konzert – a koncertre

Kérdőszó (élettelen dolog) : hová? -> **Wohin** fahrt ihr?

Az előjárók esetében tehát a jelentés alapján tesszük fel a kérdést.

További példák:

Der Vater gibt dem Kind Taschengeld.	Wem gibt der Vater Taschengeld?	Kinek ad az apuka zsebpénzt?
---	--	------------------------------

Ich schenke meiner Schwester einen Hund.	Wem schenkst du einen Hund?	Kinek ajándékozol egy kutyát?
---	------------------------------------	-------------------------------

Wir **kaufen den Kindern** Fahrräder.

Er **hilft ihr**.

Ich muss **meinem Chef antworten**.

Die Jacke **gehört meiner Tochter**.

Es **tut ihm weh**.

Hör deinem Vater zu!

Die Kinder kommen **aus der Schule**.

In den Ferien war ich früher immer **bei meiner Oma**.

Vor einem Jahr haben wir geheiratet.

Wem kauft ihr Fahrräder?

Wem hilft er?

Wem musst du **antworten**?

Wem gehört die Jacke?

Wem tut es **weh**?

Wem muss ich **zuhören**?

Woher kommen die Kinder?

Bei wem/ Wo warst du immer in den Ferien?

Wann habt ihr geheiratet?

Kinek vesztek kerékpárokat?

Kinek segít?

Kinek kell válaszolnod?

Kié a dzseki?

Kinek fáj (ez/valami)?

Kire kell figyelnem?

Honnan jönnek a gyerekek?

Kinél/Hol voltál mindig a szünetekben?

Mikor házasodtatok össze?

Összefoglalás

- Résztes esetbe /Dativba a mondatban mindig az a főnév kerül, aki vagy ami kap valamit.
- Dativban is a névelőt ragozzuk. Kivétel: a többes szám!
- A Dativban álló főnév a mondatban mindig megelőzi a tárgyat (Akkusativ).
- A Dativ kérdőszava: Wem? - Kinek?
- Ha az élettelen dolgoknál, fogalmaknál az előjáró miatt használjuk a Dativ-ot, az előjáró jelentése alapján kérdezzük.